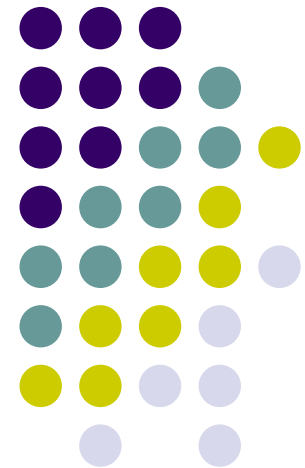

Det elektroniske Bibliotek - genveje og muligheder

Lyngby d.16-05-2006

Om Mit Bibliotek

- Deltagere: **7 folkebiblioteker** (Frederiksberg, Gentofte, Herning, KKB, Silkeborg, Vejle, Århus) samt **Statsbiblioteket** og **DBC** (Dansk BiblioteksCenter as).
- Projektperiode: 2005-2006
- Samlet budget: 3.425.000,-kr. Heraf finansieres 2.037.000,-kr. med midler fra Udviklingspuljen for Folke- og Skolebiblioteker under Biblioteksstyrelsen.
- Projektmodning: Netbiblioteket 2004

Idéer & visioner

- At udvikle personlige eller individuelle tjenester med det formål at styrke benyttelsen af bibliotekernes digitale videnressourcer og den digitale formidling på bibliotekerne.
- At tilbyde brugerne mulighed for at græsse samt hente inspiration, tips & anbefalinger i forhold til (net)bibliotekernes samlinger
- At skabe tilbud i en relevant og personaliseret sammenhæng
- At skabe en "sømløs" adgang til de forskellige ressourcer for brugerne
- At tilvejebringe en infrastruktur som sikrer størst mulige anvendelse af indhold
- At få afprøvet & i videst muligt omfang etablere en model for samarbejde på tværs i bibliotekssektoren

Grænseløs – på tværs af

- Institutioner - folkebibliotek – folkebibliotek
- Sektorer: folkebibliotek – forskningsbibliotek
- Sektorer: biblioteksvæsen – andre 'væsener'
(skatte-,social-)
- Systemer

Metoder

infrastruktur baseret på:

- Webservices (SOAP/XML)
- Eksisterende z39.50 services evt. udbygget med SRU/SRW
- principper som:
  - ”usynlig portal”
  - ”tre-lagsmodel” med adskillelse af præsentation/visning, programmer og data

Metoder

Webservice – ganske kort forklaret:

Et system til program-til-program kommunikation på tværs af netværk.

Man kommunikerer med en webservice ved at sende og modtage meddelelser via en systemuafhængig protokol kaldet SOAP - Simple Object Access Protocol

Meddelelserne er XML-dokumenter, i et fastlagt format (WSDL – Web Service Definition Language)

For at kommunikere med en webservice skal man have lokalt program – en klient

Webservice

- Selvdokumenterende
- Virker på tværs af systemer
- Modulære enheder
- Kan bruges i meget forskellige sammenhænge
- Service orienteret arkitektur

OIOXML: En fælles datamodel

- Princip: Genbrug
- Centrale typer, elementer og værdilister
- Sammensatte schemaer
- Snitflader mellem systemer
- Namespaces / myndighed
- over typer og elementer

Forretningsmodel

- Webservicen betragtes som en "distributionsmåde" for integration af (bestemte) data.
- Webservicen er dataejernes ejendom og ansvar
- AAI-funktionen kan være en indbygget del af en (data)webservice - eksempelvis som det nuværende set-up i forbindelse med netmusikken, men på sigt skal funktionen ligge udenfor

Webservices og komponenter

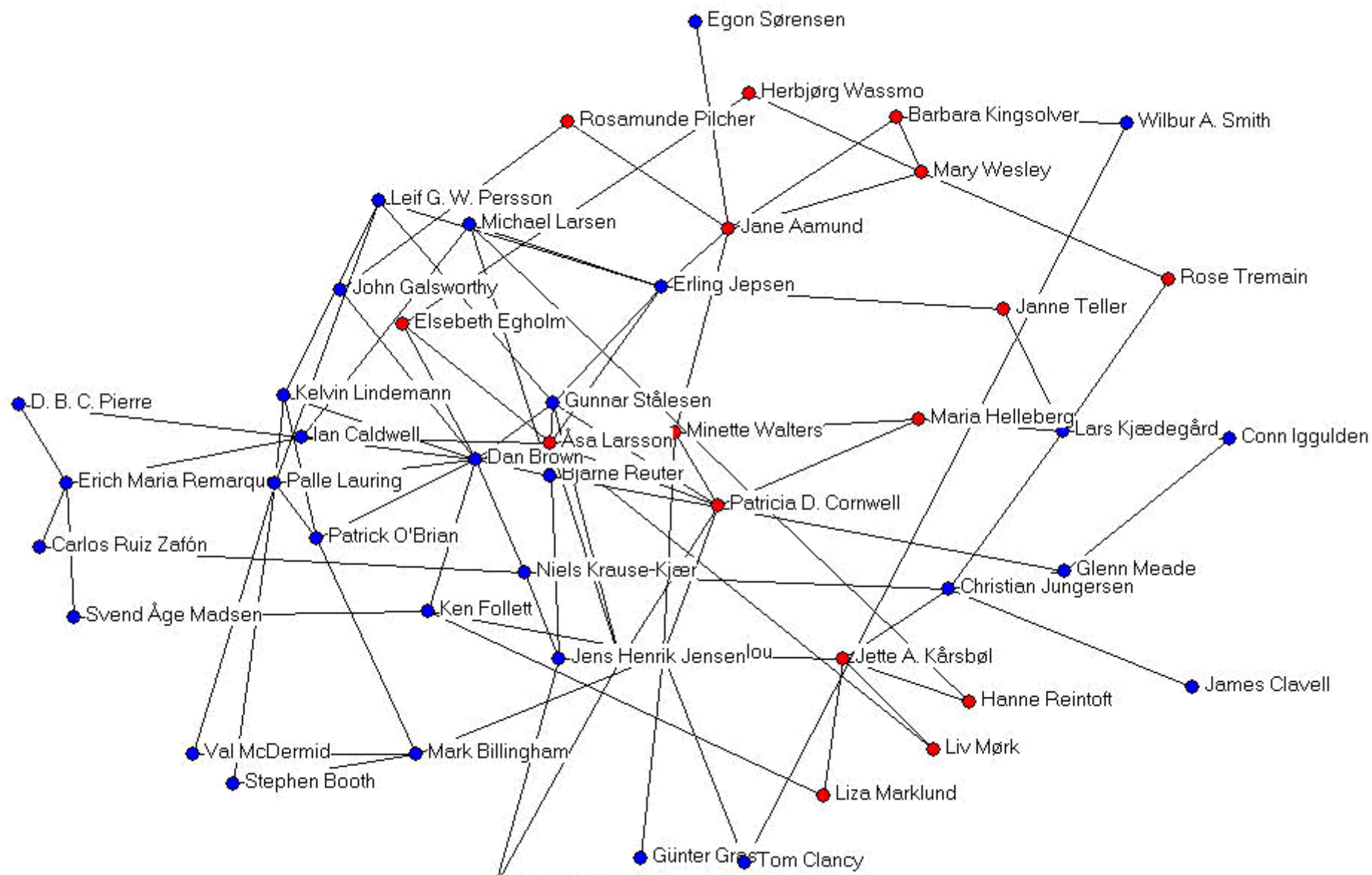
- Webservice til anbefalinger fra Litteratursiden.dk
- Webservice til forfatterportrætter fra Litteratursiden.dk
- Model for samt Webservice til udlånsbaseret kollaborativ filtrering
- WS til udgave-match
- [Bibliotekernes Netmusik](#) incl visning af lydclip
- [DotBot](#)
- DBC [ForfatterWeb](#)

Hvordan sikrer vi web service gennemslag?

- Forankring i bibliotekssystemer
  - Enkle modeller
  - Åbenhed
  - Standardsøgesprog
  - Standardformater
  - Fælles national profilering af standarder
  - Fælles national supplement af standarder
- Perspektiver for integration af web service kald fra katalogsystem
  - Perspektiver for data fra katalog som webservice
    - lokale kataloger
    - nationale datasæt (f.x. Bibliotek.dk)

Lånemønstre - kollektiv intelligens

Personalisering

Mix af personaliseringsmodeller og profiltyper:

- situationsbestemte profiler
- skræddersyede, personlige profiler koblet med opsamling af individuel adfærd
- kollaborativ filtrering i samspil med personlig profil – vægtningsparametre

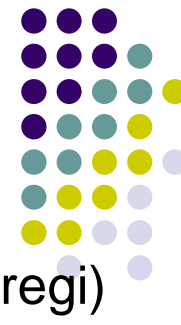
Inddragelse af forskningsekspertise fra Danmarks
Biblioteksskole

AAI-området

- autentificeringen er forudsætningen for egentlige personaliserede services
- single sign-on til:
  - lokale bibliotekssystemer
  - profilserver
  - betalingsbelagte ressourcer

AAI-området - steps / process:

- Afsøgning af området (OIO-dokumenter, AAI-konference i DEF-regi)
- Funktionalitetsbeskrivelse af Mit Bibliotek og deraf afledte AAI-krav til BS
- Møde med IT&Telestyrelsen samt Silverbullit vedr. sikkerhedsarkitektur
- Notat vedr. roller, sikkerhed og brugerstyring
- Deltagelse i workshops
- Høringsdokumenter fra IT&Telestyrelsen
- case med IT&Telestyrelsen (use-case-beskrivelse, implementering af SAML, opbygning og afprøvning af AAI-model)

Juridisk afklaring

- Anmeldelse & godkendelse hos Datatilsynet
  - personlig brugerprofil og lånehistorik
- Udformning af sikkerhedsaftaler
  - udveksling af unik brugerident i AAI-sammenhæng
- Udformning af tilsagn fra brugerne
  - tilmelding/framelding

Web 2.0

- Web 2.0 er ingenting i sig selv, men snarere:
  - En ny forståelsesramme for Internet!
  - Et forsøg på at genoplive Berners-Lee's oprindelige vision
  - Det samarbejdende Internet

Web 2.0

- Web 2.0 betyder frigivelse af information af enhver slags
- Web 2.0 handler om at dele informationer
- Web 2.0 bygger på tillid
- Web 2.0 fremmer kommunikation mellem brugere
- Web 2.0 websites bygger på deltagelse
- Web 2.0 websites udvikler sig over tid
- Web 2.0 handler om at udnytte informationer på nye måder

Web 2.0

Web 1.0	Web 2.0
Britannica Online Alta Vista Yahoo Personlige hjemmesider Udgiver Statisk information Screenscraping Kontrol af data	Wikipedia Google del.icio.us Weblogs Deltager Syndikerbar information Webservices Tillid

Web 2.0

SKABE

DELE

REMIX

Web 2.0

- Wikis
- En wiki er et online værktøj til skabelse af hjemmesider i fællesskab
- En wiki er et åbent CMS-system uden bindinger
- En wiki anvendes til at skabe information i fællesskab og er et værktøj til videndeling
- Eksempel: [Wikipedia](#)

Web 2.0

- Social bookmarking
- Gemme bogmærker vha. online service
- Mulighed for 'tagging'
- Mulighed for at dele egne bogmærker med andre
- Mulighed for at dele via RSS
- Eksempel: Bogmærker om [Tsunami](#) i del.icio.us

Web 2.0

- RSS
- RSS er en standard (XML), der muliggør deling af informationer
- RSS bruges ofte af social bookmarking services til deling af informationer (del.icio.us, Flickr, LibraryThing)
- Deling af informationer kaldes også for syndikering
- RSS gør det muligt at udgive informationer fra eksterne websites

- Eksempel: [Bibfeed](#)

Web 2.0

- Webservices
- Webservice er programmeringsinterface (API's)
- Der kan få snablen ned i forskellige websites informations databaser
- Og genudnytter dem i nye websites
- Er mere dynamisk end RSS, men kræver til gengæld hjælp fra en rigtig NØRD
- Eksempel: [Amazon Light](#)

Hvorfor nu det?

- Vi har et godt "Brand" i den fysiske verden
- Har vi en fremtid i det digitale domæne?
- Hvem vil dog bruge os digitalt – når nu Google findes?
- Og – hvorfor skulle de?
- Mange konkurrenter
- Hygge bibliotek og museum

Hvad skal der til

- Betjening af fru Olsen – i det digitale domæne
- Anderledes bibliotekar arbejdsgange
- Filtrering af gamle lån
- Biblioteker har nogle steder kun 20% lånerkontakt – 80% reserverer hjemmefra

Berigelse

Udvælgelse

[Paul Fischer, Paul](#), f. 1860

[Sandberg, Jane](#)

[Paul Fischer](#) / Jane Sandberg. - [Espergærde] : Lamberth, 2005. - 61 sider : ill. (nogle i farver) ; 28 cm

Om maleren [Paul Fischer](#) (1860-1934) med gengivelse af hans malerier fra flere forskellige motivkredse: København, sommerliv, familien, det nære og det hjemlige, historiske scener.

På omslaget: Ingen kan tjene alle til takke.

ISBN 87-7802-632-6 : ib. : kr. 199,00.

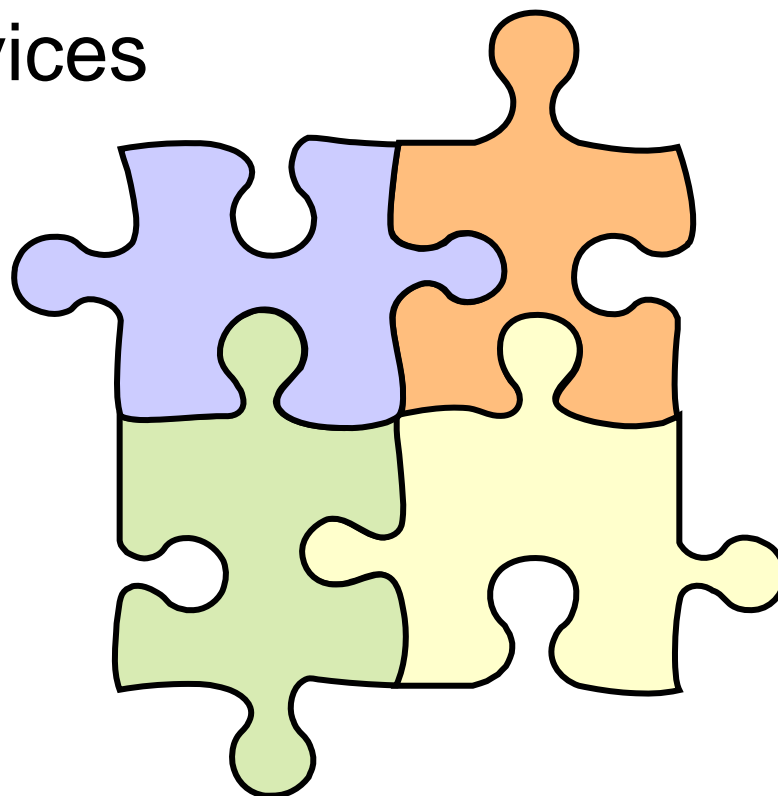
[Fischer, Paul](#) (f. 1860) / [1880-1889](#) / [1890-1899](#) / [1900-1909](#) / [1910-1919](#) / [1920-1929](#) / [dansk malerkunst](#) / [malere](#) / [biogr](#)

Den videre proces ..

- Web-services

- Den digitale fremtid er kommet for at blive